

Jaarverslag 2020

Het bloemen, bijen en voedselbos “de Santackergaard” is ook in 2020 volop in beweging geweest: vrijwilligers zijn gekomen, maar ook gegaan, planten en bomen zijn geplant, maar ook dood gegaan, dieren zijn gekomen en gegaan... We hebben ons moeten instellen op een nieuwe werkelijkheid: Corona. Afstand houden, geen handen meer geven, beperkingen t.a.v. het verwelkomen van bezoekers. Alleen samenzijn in klein verband. Geen brede uitnodigingen voor de seizoensfeesten. Maar wel: genieten van de mooie wolken en de schone luchten.

Inhoud

1. Wat is er dit jaar gebeurd?
 - beplanting
 - grond
 - het bijenjaar
 - wat hebben we bereikt aan diversiteit
 - wat zijn de oogsten?
2. Waar werken we aan?
 - vrijwilligers
 - scholen
 - bestuur
3. Hoe doen we dat?
 - spiritualiteit
 - organisatie
 - financiën
4. Tenslotte: verantwoording en beleid, ook dankzij..

Wat is er dit jaar gebeurd?

Met de beplanting

In de begin fase van de Santackergaard in 2017, hebben we met de beplanting een divers beleid gevoerd, waarbij de kern van Eldense Blauwe, druiven en bloemen leidraad bleef en waarbij het middengedeelte, met de Wadi, gereserveerd bleef voor natuur. De hoofdzaak bij de verschillende teelten waren toen:

- Eldense Blauwe 45 bomen en 6 bomen die goede bestuivers zijn.
- Een aantal Prunus soorten (vanwege de prachtige bloei) en andere bomen die mooi bloeien of goede dracht bomen zijn voor bijen
- Pioenrozen en Dahlia's voor de bloemen
- Granenteelt(eenjarig): Rogge en Tarwe
- Inheemse struiken en bomen in de haag (tot 1.80 m hoog)
- Verschillende soorten hazelnoten en krentenboompjes langs de droge sloot
- 100 druiven verdeeld over 4 rassen

In 2018 en 2019 zijn daar een bomencirkel met appels en peren, verschillende rijen wilgen, en een pergola met verschillende soorten klimplanten bijgekomen.

In 2020 is in het voorjaar een 4 tal pruimensoorten aangeplant en hebben we de pergola uitgebreid en zijn daar nieuwe soorten klimplanten bij gekomen. Dankzij het Oranjefonds konden we dat realiseren. We hebben dit jaar gekozen voor het op rij zetten van verschillende frambozen en bessensoorten, en we hebben een kruidenveld aangelegd!

Met de grond

Het bijzondere van de Santackergaard is de ondergrond. Natuurlijk is in de bovengrond compost ingebracht, daar waar de geplande begroeiing moest komen. Maar in de ondergrond zit zand (vandaar de naam). En in het middenstuk is juist grond weggeschoven om de wadi te maken, en komt het zand tevoorschijn. De wilde Graafbijen komen daar speciaal op af!

Tot nu toe werd mest van de Kinderboerderij van Landerij De Park naar de Santackergaard gebracht. Daar zal nu een eind aan komen, omdat we gebruik willen maken van SKAL certificering, een echte biologisch keurmerk. Ook de mest moet dan van biologische oorsprong zijn. We hopen dat de Solignotes schaapskudde aan deze vraag kan voldoen. Er is 3 kuub biologische compost gekomen, om de planten die we kochten een goede start te geven. Bij de Rozen en Druiven is in 2018 en 2019 een compost gift bij het planten een goede zaak gebleken: daar hebben we nauwelijks verlies geleden. Naast de ingekochte compost maken we zelf compost van het organische afval van de Santackergaard en blad dat we verzamelen van bomen in de omgeving en blad dat anderen voor ons verzamelen!

Het bijenjaar (bijdrage Bart)

De eerste wintermaanden van 2020 zijn bijna niet echt winter te noemen. Het is vrij zacht maar wel te fris voor de bijen. Voordat het echt goed vliegweer werd was het toch al zo half maart. De bijenvolken zijn goed de winter doorgekomen! Met een zeer zacht voorjaar met af en toe wat neerslag is het dan ook een prima begin van de lente. Er is volop dracht en de volken ondergaan een mooie sterke groei. Er komt voldoende stuifmeel en nectar binnen en over de voorjaars honing mag dan ook niet geklaagd worden. Van de 2 volken op de santaker, zijn dan ook rond eind mei 2 mooie kunst zwermen gemaakt, dit om het natuurlijke zwermen te voorkomen. Helaas zijn de geplande evenementen allemaal gecancelled door de covid19 pandemie. Hierdoor konden helaas ook de open imkerijdagen niet doorgaan. Een sprongetje in de tijd brengt ons dan in de zomer. Net zoals in vorige jaren werd nu ook de droogte duidelijk zichtbaar worden in het veld. De veerkracht gaat er een beetje uit merk ik. Maar, ondanks de relatief droge omstandigheden is de opbrengst van honing niet minder als andere jaren: zo rond de 30 kilo in totaal. De laatste zomerse dagen zijn dan in aantocht en dan begint voor alle bijen volken het jaarlijks terug komend ritueel: de 15 kilo vloeibare winter voeding moet weer worden opgeslagen. Een hele klus maar het zal u verbazen hoe snel ze de inhoud van de voerbak weten op te slaan in de raten. Ongeveer 2 kilo wintervoer past in een voerbak en dat is soms in minder dan 2 dagen opgeslagen. Halverwege oktober zit het wintervoer er in! En de laatste varroamijt behandeling is toegepast.

Wat hebben we bereikt aan diversiteit?

Op de website worden onze nieuwsbrieven gepubliceerd met de markante gebeurtenissen op de Santackergaard, en delen we informatie op het gebied van diversiteit. En voor het complete beeld van de veranderingen die bij de Voedselbossen optreden hebben we een uniek project: met alle Voedselbossen in deelgebied De Park voeren we een monitoringsproject uit, in samenwerking met de Park Lingezegen organisatie. Verschillende vrijwilligersgroepen monitoren planten, schimmels, vlinders en wilde bijen, vogels en amfibieën, en om de paar jaar ook de bodemkwaliteit. De ontwikkelingen op het gebied van planten, dieren en bodemkwaliteit worden in die rapportage beschreven. Voor 2019 staat het rapport nu op de site, voor 2020 volgt het rapport binnenkort. Een van de verheugende nieuwsfeiten op de Santackergaard is het broeden van

de Steenuil, en het voorkomen van Patrijzen. Ook het bezoek van Hazen is een verheugende mededeling.

Hoe zijn de oogsten

Het jaar 2020 is wat betreft oogsten niet erg productief geweest.

Er was oogst van de Rogge (30 kilo) en Tarwe (5 kilo), maar de Eldense Blauwe, die de meeste ruimte op de Gaard inneemt heeft vrijwel niet gedragen. Mogelijk is het natte voorjaar, gevolgd door een uitermate droge zomer daar debet aan. Ook de schimmel kan dan toeslaan. Het Narrentasje, een schimmel die het vruchtbeginsel aantast, is dan present.

Ook de oogst aan bloemen, met name van de Dahlia's viel tegen. De Honingklaver en Klaver bloeiden prachtig. Van de eerste hebben we dan ook veel zaad gewonnen.

De oogst aan druiven was nog het grootste, 10 emmers van 10 liter, die samen met een 20 kilo aan peren 33 liter druivensap opleverde. Het druivensap werd geperst waar publiek bij was. De Hoogstamfruitbrigade van de Schuytgraaf had namelijk een publieksdag, waarop we uitgenodigd waren..

Lastig was de droogte, maar bij de druiven waren het ook de wespen die op de zoetste druiven afkwamen en hun deel opeisten!

De vermarkting is zonder meer het moeilijkste. Nu geven we vooral de oogst weg, aan vrijwilligers, bezoekers en relaties. De Rogge met name zaaien we weer gedeeltelijk uit, maar is ook nog te koop.

Wat betreft de honing gaat de vermarkting beter!

Waar werken we aan?

Vrijwilligers

De Santackergaard kan niet zonder vrijwilligers. Het beleid is zodanig dat ieder zoveel mogelijk een eigen taak op zich neemt. We zijn begonnen op vaste dagdelen te werken. Met het idee dat we dan herkenbaar zijn en bereikbaar voor degenen die af en toe willen komen. En we hebben dan ook vaste vrijwilligers: mensen uit het bestuur van de Santackergaard, vrijwilligers van Familiehuis het Lingevelde en vrienden die de sfeer en de beleving van de natuur geweldig vinden. Bezoekers laten zich verrassen of geven hun ideeën. En de vrijwilligers

kunnen die ideeën weer toetsen bij elkaar. Met elkaar zijn we dus een klankbordgroep die advies geeft.

Scholen en rondleidingen

De Corona is niet echt behulpzaam bij het bezoek van schoolklassen in de basisschoolleeftijd. Op de Santackergaard is Leo Starink aanbieder van lessen “op bezoek bij de Imker”, die steevast mee worden begeleid door twee vrijwilligers. Facilitator van deze bezoeken is NME (Natuur en Milieu Educatie) Overbetuwe. Eén groep was dit jaar op bezoek met als specifiek onderwerp: granen.

Dit jaar is daarnaast ook de Vallei uit Driel op bezoek geweest, en wel kinderen uit het voortgezet onderwijs. Bijzonder was in dit geval dat de “kweern” uitgetprobeerd kon worden, een handmolen met echte molenstenen, naar Romeins model, die we dankzij schenkers konden aanschaffen.

Bijzonder leuk was dit jaar dat een groep mensen van de PKN kerk uit Velp op bezoek kwam om zich te oriënteren. Door bestuursleden van onze stichting werden ze geïnformeerd en rondgeleid. Bijzonder in dit geval was dat een Distelvink (het Puttertje) slachtoffer leek te zijn, maar even later, na bevrijd te zijn van een Kaardebol, weer kon vliegen!

Bestuur

Zoals gezegd, is de Coronatijd een lastige tijd om bij elkaar te komen. We besloten met een paar bestuursleden om op een vast dagdeel op de Santackergaard aanwezig te zijn om samen te werken, elkaar te spreken en te ontmoeten. Op dinsdag- en vrijdagmorgen zijn we op de Santackergaard. Verder vormen de voorzitter, secretaris en penningmeester een dagelijks bestuur om vergaderingen voor te bereiden en besluiten uit te werken.

Hoe doen we dat?

Spiritualiteit: het vieren van de seizoenen

In 2019 zijn we begonnen met het vieren van de seizoenen: een lente-, een midzomer- en een herfst/oogstfeest. We ontmoeten elkaar, maken een vuurtje met zang en muziek. We bereiden en delen met elkaar hapjes en drankjes met ingrediënten van de Santackergaard, vertellen verhalen en voor wie wil is er

‘sacred dance’: een meditatieve dans. Er is daarvoor een ‘dansakker’ ingericht: een aantal fruitbomen zijn in een grote cirkel geplant. De deelnemers vormen daarbinnen met elkaar een kring die danst en zich beweegt rond het midden. Daarin wordt alles wat er is met elkaar verbonden: van wolkenluchten en van wat er om ons heen groeit, tot wat zich onder onze voeten bevindt. Het zichtbare en onzichtbare. Door de corona beperkingen konden we in 2020 geen brede uitnodigingen doen. Alleen met de vrijwilligers en belangstellenden kwamen we dit jaar bij elkaar. Er was – door omstandigheden - ook nog geen midwinterfeest.

Organisatie

Een belangrijk onderdeel van het werk aan de Santackergaard is het werken aan onze missie, en doelstellingen. We stellen ons dan de vraag: wat willen we bereiken. Maar ook: wat mag de Parkorganisatie en de buitenwacht verwachten van ons?

De communicatie met de andere Voedselbossen vergde nogal wat energie, zeker door de Corona regels. We stellen ons de vraag hoe om te gaan met de natuur en met het voedsel dat we willen verbouwen of laten groeien. Ten slotte willen we ook verantwoording afleggen aan de samenleving en Park Organisatie en elkaar.

De Santackergaard stichting heeft een bestuur met als voorzitter Ineke van Middendorp, als secretaris Ton van Gestel en als penningmeester Leo Starink. De gewone leden zijn Elieke Starink, Henk van Rheede en Bart ten Westeneind. Onze doelstelling is om met de natuur méé te werken (de permacultuur doelstelling), maar ook om mensen en kinderen “mee” te nemen en mee te laten werken aan wat we bereiken willen. De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de Santackergaard staan hierbij centraal. Dat we een en ander doen in de wetenschap dat we in de natuur en met elkaar tot onszelf kunnen komen lijkt ons vanzelfsprekend.

Financiën

De kosten die gemaakt worden in verband met het onderhoud, ontwikkeling en voorbereiding nieuwe ontwikkelingen worden gedekt uit de verschillende bijdragen. In 2020 was de beginstand op de Bank 1395 euro.

In de loop van het jaar waren de inkomsten:

- Beheer vergoeding vanuit Park Lingezege	1346
- Product verkoop en rondleidingen	36
- Schenkingen van particulieren	2200
- Diverse bijdragen en verhuur	274
- Totaal	3856

De kosten waren de volgende , onderverdeeld in:

- Kosten van de bank	167
- Werk derden	409
- Materiaal en apparatuur	1215
- Plant- en zaaigoed	1537
- Declaraties bestuursleden	353
- PR en website	582
- Totaal	4263

Het resultaat van 2020 komt dus uit op **-407**

De balans aan het einde van het jaar was dus 988 euro positief.

Duidelijk is wel uit de cijfers dat een belangrijk deel van de inkomsten komt uit particuliere giften. We hadden lang niet zoveel kunnen realiseren zonder deze bijdragen!

Tenslotte: verantwoording en beleid, dankzij

Wij, de leden van het bestuur van de stichting Santackergaard willen de organisatie Park Lingezege bedanken voor de beheer vergoeding die we krijgen, de schenkers bedanken voor de gelden die belangeloos gegeven werden en de vrijwilligers..

Hierbij de officiële doelstellingen, zoals vastgelegd op 13 maart 2019, in artikel 2 van de oprichtingsakte:

- Bevordering van natuurrijk beheer, gericht op natuurlijke diversiteit
- Het beheren van gronden met agrarische en natuurbestemming op een wijze dat de wisselwerking tussen natuur, mens en samenleving wordt bevorderd
- Het uitdragen van kennis en het verspreiden van informatie over natuurbeleving

De stichtingsakte is opvraagbaar bij de Kamer van Koophandel, onder nummer 74276301, en RSIN 859834347.

In het volgende overzicht worden de beleidsdoelstellingen van het jaar 2020 opgesomd en worden *in cursief* de resultaten benoemd die we hiermee bereikt hebben. Tevens besteden we aandacht aan het nieuwe jaar 2021.

De beleidsdoelstellingen voor 2020 waren de volgende, in cursief zijn de resultaten benoemd met aandacht voor het komende jaar..

- **Vormgeven van PR.** We presenteren ons via een website, die we actueel houden wat betreft activiteiten en achtergrond informatie. We stellen een folder samen en verzorgen een nieuwsbrief die in ieder geval tweemaandelijks uitkomt. *De website wordt constant verbeterd door een van de vrijwilligers, samen met de provider, Carien.eu. De nieuwsbrief is in 2020 maar 4 keer uitgekomen, maar er zijn wel meer werkberichten uitgebracht, speciaal bedoeld voor de regelmatige vrijwilligers. In 2021 willen we deze frequentie aan blijven houden, met meer aandacht voor thema's als diversiteit.*
- **Samenwerking in Park Lingezen.** Met de andere Voedselbossen in De Park werken we aan een monitoringsproject om ieders ontwikkeling van natuur in samenhang met de inrichting en de omgeving te volgen. *De monitoring ligt op koers, de monitoring van de mossen is niet geslaagd, maar zal naar verwachting weer in 2021 opgepakt worden!*
- **Samenwerking met Park Lingezen organisatie.** Er is overleg over beheeropdrachten en beheerovereenkomst. Ook hebben we De Groene Loper, een ommetje door Park Lingezen helpen ontwikkelen. *De beheerovereenkomst levert een goede overlegsituatie op. We hebben ingezet op een overeenkomst voor 5 of 6 jaar, net zoals voor overeenkomsten in de*

Agrarische sector veelal geldt. De beheerovereenkomst is een overeenkomst van 2 jaar in plaats van 1 jaar geworden voor 2021/2022. Door deze overeenkomst willen we een goede infrastructuur van website en communicatie in stand houden, kunnen we bijeenkomsten organiseren en kunnen we intensieve teelten als Roggeteelt en de biologische teelt van Rozen en Kersenbloesem realiseren. Ook is hiermee het noodzakelijk onderhoud van de wandelpaden bij voorbeeld is mogelijk.

- **Educatieve bijeenkomsten voor kinderen en volwassenen organiseren.** Een van de stichtingsleden biedt natuur- en milieueducatie aan, die door een centrale organisatie wordt gecoördineerd voor basisscholen in de gemeente Overbetuwe. Daarnaast organiseren we op aanvraag rondleidingen en informatieve bijeenkomsten. *In 2020 hebben we beperkte inzet kunnen realiseren, er is een klas van een basisschool op bezoek geweest in het kader van een project Voedsel van Landerij de Park. En we hebben bezoek gehad van een groep kinderen van het voortgezet onderwijs van Democratische school De Vallei uit Driel in het kader van een snuffelstage. Tenslotte heeft een Kerkgenootschap uit Velp ons bezocht vanuit hun interesse in Voedselbossen. Ook in 2021 gaan we voor een actieve benadering van het publiek.*
- **Diverse jaarfeesten organiseren.** Drie tot vier keer per jaar zijn er open dagen, die we breed aankondigen, zoals het lentefeest, midzomerfeest, herfst of oogstfeest en midwinterfeest. Het culturele element is bij deze seizoensfeesten een belangrijk onderdeel. *In dit jaar is er maar een beperkt aanbod geweest, alleen in voorjaar, zomer en herfst hebben we iets georganiseerd, meteen beperkt aantal deelnemers. Zodra het weer kan, zorgen we weer voor de faciliteiten en geven we aandacht aan de seizoenen, spiritualiteit, ontmoeten, inspireren, kunst- en natuurbeleving.*
- **Vrijwilligers werk bieden en aanspreken:** Het vrijwillige karakter van het werk in de Santackergaard komt tot uiting in onbetaald werk door stichtingsleden en de andere vrijwilligers. We staan open voor nieuwe ideeën als compostering, beplanting en onderhoud. We zijn er met en voor elkaar! *Dit jaar hebben we geëxperimenteerd met vaste werkochtenden. Dat beviel ons goed. Mensen kunnen elkaar makkelijker ontmoeten en aansluiten. We gaan er dus in 2021 mee door. De spontane interactie met elkaar weerspiegelt hoe we willen omgaan met de Santackergaard: wat spreekt ons aan in de natuur en in de verschillende teelten.*

- **Een plek om te steunen:** we willen een stichting zijn met een ANBI status, zodat mensen ons kunnen steunen, en tegelijk dat bevestigd weten door onze doelstellingen als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). *De ANBI status is dit jaar bekrachtigd door de overheid. Door bijdragen van particulieren is veel meer mogelijk. Zo hebben we een graanmolen kunnen kopen, hebben we veel plantgoed kunnen bestellen en planten, resulterend in een kruidentuin.. Zo dragen we bij aan de doelstellingen van educatie en diversiteit. Het Oranjefonds heeft bij gedragen in de realisering van een pergola model voor klimplanten. Ook in 2021 hopen we weer een en ander te realiseren met aan ons geschonken gelden en giften!*